

(3 Hours)

[Total Marks : 100

1. Answer in not more than **two** sentences. 20
- (a) What is investment company ?
 - (b) What is 'red-herring' prospectus ?
 - (c) Who is alternate director ?
 - (d) State any two requisites of valid meeting.
 - (e) What is fixed and floating charge ?
 - (f) Which company can issue a share warrant ?
 - (g) What is the punishment for the person, authorising the issue of prospectus, which includes untrue statement ?
 - (h) What is difference between shares and stocks ?
 - (i) Who is authorised person under FEMA 1999 ?
 - (j) What is 'Joint Venture' ?
2. Write short notes on (any **four**) :- 20
- (a) Objective clause in the Memorandum of Association.
 - (b) Doctrine of constructive Notice.
 - (c) Rights of Members.
 - (d) Public Issue.
 - (e) Capital Account Transaction.
 - (f) Manner of Repatriation.
3. Answer any **two** of the following questions :- 12
- (a) Articles of Association of 'Sharda Company Ltd.' provided for preferential shares carrying a 'cumulative preferential Dividend'. Later on the company altered its Article by striking out the word. 'Cumulative' before preference - Answer
 - (i) Does preferential share holders of the company still entitle to a cumulative preferential dividend ?
 - (ii) Distinguish between cumulative and Non Cumulative preference shares.
 - (b) At an Annual General Meeting of a company, the matter is for the appointment of the director - Answer.
 - (i) When the retiring directors shall be deemed to have been re-appointed?
 - (ii) When board of directors, can appoint directors under companies Act ?

- (c) A private company has only two shareholders who are also the directors. The company has made large profits, but there is a complete deadlock in the management of the company. One of the shareholder applied for the winding up of a company - Answer.

- (i) Can the Tribunal order the winding up of company ?
- (ii) State the grounds on which the Tribunal can order winding up of the company.

4. Answer any **four** of the following questions :-

48

- (a) Explain the circumstances under which the court can lift the corporate veil of the company.
 - (b) Define private company. What are the privileges and exemptions available to the private company ?
 - (c) Explain the provisions relating to buy-back of shares.
 - (d) Explain the Rule in Foss V. Harbottle and also state the exceptions to it with the help of case laws.
 - (e) What are the remedies available to the minority shareholders of a company against oppression or mismanagement ?
 - (f) What is winding up of company ? What are the grounds under section 433 of companies Act, 1956 by which Tribunal may order winding up of a company ?
-

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

१. दोन वाक्यांपर्यंत उत्तरे लिहा.

२०

- (अ) 'गुंतवणूक कंपनी' म्हणजे काय ?
- (ब) 'रेड हेरिंग' उद्देशपत्रक म्हणजे काय ?
- (क) अतिरिक्त संचालक कोण असतो ?
- (ड) सभा विधिमान्य होण्यासाठी, कोणतेही दोन आवश्यक तत्वे नमूद करा.
- (इ) निश्चित आणि तरता प्रभार म्हणजे काय ?
- (फ) कोणती कंपनी भाग अधिपत्राचे प्रसारण करू शकते ?
- (ग) उद्देशपत्रकात जर असत्य वचन केलेले असेल तर ते देणाऱ्या अधिकृत व्यक्तीस कोणती शिक्षा आहे.
- (ह) भाग व साठा यातील फरक सांगा.
- (स) फेमा अधिनियम १९९९ अंतर्गत 'अधिकृत व्यक्ती' कोण असतो.
- (द) 'सहप्रकल्प म्हणजे काय ?

२. कोणत्याही चार टिपा लिहा.

२०

- (अ) संस्थापन समयलेखामधील उद्देश पोटकलम.
- (ब) विधायक सूचनेचा सिद्धांत.
- (क) सभासदांचे हक्क
- (ड) भागभांडवलाचे सार्वजनिक प्रसारण.
- (इ) धनक खाते व्यवहार.
- (फ) रिपोर्टिंगेशनची पद्धति

३. कोणतेही दोन सोडवा.

१२

- (अ) शारदा मर्यादित कंपनीने आपल्या आस्थापन नियमावली मध्ये अधिमान्य भागाला संचयी अधिमान्य लाभांशाची तरतूद केली. त्यानंतर सदर कंपनीने नियमावलीत दुरुस्ती करून संचयी हा शब्द काढून टाकला. उत्तरे द्या.
 - (१) अधिमान्य भागाचा धारक आताही संचयी अधिमान्य लाभांश मिळण्यास पात्र आहे का?
 - (२) संचयी अधिमान्य भाग आणि असंचयी अधिमान्य भाग यातील फरक सांगा.
- (ब) कंपनीच्या वार्षिक सर्वसाधारण बैठकीत संचालकांच्या नियुक्तिचा मुद्दा आहे. उत्तरे लिहा.
 - (१) निवृत्त झालेला संचालक पुर्ननियुक्त झाला असे केव्हा समजले जाते ?
 - (२) कंपनी अधिनियमाच्या अंतर्गत संचालक मंडळ, संचालकाची नियुक्ति केव्हा करू शकते?
- (क) एका खाजगी कंपनीत फक्त दोन भागधारक होते व तेच कंपनीचे संचालकही होते. कंपनीला खूप

फायदा झाला परंतु कंपनीच्या व्यवस्थापनात पूर्ण गत्याविरोध (Dead Lock) झाले. एका भागधारकाने कंपनीच्या समापनासाठी अर्ज केले.

(१) न्यायाधिकरण कंपनीच्या समापनाचे आदेश देऊ शकतो का ?

(२) न्यायाधिकरण कोण-कोणत्या आधारावर कंपनीच्या समापनाचे आदेश देऊ शकते ते स्पष्ट करा.

४. कोणतेही चार सोडवा.

४८

- (अ) कोण-कोणत्या परिस्थितीमध्ये कोर्ट कंपनीचे स्वतंत्र निगमत्व माणण्यास नकार देऊ शकते ते स्पष्ट करा.
- (ब) खाजगी कंपनीची व्याख्या लिहा. खाजगी कंपनीना कोणते विशेष हक्क आणि सुट उपलब्ध आहेत.
- (क) कंपनी आपले भाग 'परत विकत घेऊ शकते' त्यासंबंधी तरतुदी स्पष्ट करा.
- (ड) फॉस वि. हारबॉटल या दाव्यातील नियम स्पष्ट करा आणि न्यायनिर्णयाच्या आधारे त्यांचे अपवाद नमूद करा.
- (इ) दडपशाही व अव्यवस्था विरुद्ध अल्पसंख्य भागधारकाला कोण-कोणत्या उपाय योजना आहेत. हे नमूद करा.
- (फ) कंपनीचे समापन म्हणजे काय ? कंपनी अधिनियम १९५६ च्या अंतर्गत कलम ४३३ प्रमाणे कंपनी समापन करण्याचे न्यायाधिकरण कोणत्या मुद्द्यांच्या आधारे आदेश देऊ शकते.

munotes.in